

Inspraakbundel

**Zienswijzen op Ontwerpbesluiten 'STIKSTOFBUFFER
HEILIGERLEE'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 142
2270 AC VOORBURG
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	3
KENNISGEVING.....	5
MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN :	
OPZOEKTABEL	
REGISTRATIENUMMER VERSUS ZIENSWIJZENUMMER.....	6
ZIENSWIJZENUMMER 0001 TOT EN MET 0003.....	7

Woord vooraf

Van vrijdag 28 februari 2020 tot en met donderdag 9 april 2020 lagen de ontwerpbesluiten ter inzage voor het project 'STIKSTOFBUFFER HEILIGERLEE'. Een ieder kon naar aanleiding van de ontwerpbesluiten een zienswijze inbrengen.

Wat gaat er gebeuren?

De stikstofbuffer of -caverne bij Heiligerlee (gemeente Oldambt) wordt sinds 2010 door Gasunie Transport Services (GTS) gebruikt voor het opslaan van stikstof dat wordt geproduceerd door de stikstofinstallatie in Zuidbroek (gemeente Midden-Groningen). Het grootste deel van de geproduceerde stikstof wordt direct gemengd met geïmporteerd gas – om dit geschikt te maken voor cv- en kookapparatuur van huishoudens in Nederland – en via het transportnetwerk van GTS vervoerd naar de rest van het land. Het deel dat niet direct wordt bijgemengd, wordt getransporteerd via een pijpleiding naar de stikstofbuffer bij Heiligerlee voor tijdelijke opslag. De stikstofpijpleiding loopt van de stikstofinstallatie in de gemeente Midden-Groningen, door Scheemda naar de bufferlocatie. Als stikstofbuffer wordt een bestaande zoutcaverne(holte) gebruikt bij Heiligerlee aan de zuidkant van Winschoten, bij de grens met Scheemda (gemeente Oldambt). GTS breidt de bestaande stikstofinstallatie in Zuidbroek momenteel uit met een aanvullende stikstofinstallatie. Voor deze uitbreiding is een afzonderlijke procedure afgerond. U vindt meer informatie hierover op: www.bureau-energieprojecten.nl.

Om na de uitbreiding van de stikstofinstallatie in Zuidbroek de stikstofcaverne zo optimaal mogelijk te gebruiken, moet de injectiecapaciteit, zoals is vastgelegd in het bestaande stikstof-opslagplan, van 16.000 m³ per uur worden vergroot naar 190.000 m³ per uur. Dit gebeurt via een wijziging van het stikstof-opslagplan. Technisch hoeft er aan de stikstof-caverne niets te worden gewijzigd, omdat de bestaande bebuiding voldoende capaciteit heeft. Ook de bestaande stikstofleiding heeft voldoende capaciteit om de toename van stikstof te kunnen transporteren van Zuidbroek naar Heiligerlee en terug. Verder worden een vochtvanger en een noodaggregaat geplaatst. Naast de wijziging van het stikstof-opslagplan vindt er ook een revisie plaats van de omgevingsvergunning milieu en bouw.

Waarom is dit project nodig?

Door vergroting van de injectiecapaciteit van de caverne kan de caverne net zo snel met stikstof worden gevuld als dat de stikstof eruit kan worden gehaald. De vochtvanger en het noodaggregaat zijn nodig voor een optimaal gebruik van de stikstofbuffer.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over Stikstofbuffer Heiligerlee is de rijkscoördinatieprocedure van toepassing. De besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure. De besluiten worden gelijktijdig ter inzage gelegd.

Informatieavond

Er is één inloopavond georganiseerd, waar medewerkers van de verschillende betrokken overheden en van Gasunie Transport Services aanwezig waren om vragen te beantwoorden. De inloopavond vond plaats op 11 maart 2020 in De Boschpoort, Het Boschplein 2, 9671 GB Winschoten. Men kon hier formeel een zienswijze geven op de ontwerpbesluiten.

Zienswijzen

Op het ontwerpbesluiten zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 3 zienswijzen binnengekomen (waarvan 3 uniek). De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Registratie en verwerking

De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel op pagina 6 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende zienswijzenummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Bij de besluiten wordt aangegeven of en hoe met de zienswijzen, reacties en adviezen rekening is gehouden. Het moment waarop de terinzagelegging plaatsvindt wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Een belanghebbende die op het ontwerp van een besluit een zienswijze heeft ingebracht, kan later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Kennisgeving Stikstofbuffer Heiligerlee

Van vrijdag 28 februari 2020 tot en met donderdag 9 april 2020 liggen voor de Stikstofbuffer Heiligerlee de ontwerpbesluiten ter inzage. Iedereen kan gedurende deze periode op de ontwerpbesluiten reageren door het indienen van een zienswijze.

Wat gaat er gebeuren?

De stikstofbuffer of -caverne bij Heiligerlee (gemeente Oldambt) wordt sinds 2010 door Gasunie Transport Services (GTS) gebruikt voor het opslaan van stikstof dat wordt geproduceerd door de stikstofinstallatie in Zuidbroek (gemeente Midden-Groningen). Het grootste deel van de geproduceerde stikstof wordt direct gemengd met geïmporteerd gas – om dit geschikt te maken voor cv- en kookapparatuur van huishoudens in Nederland – en via het transportnetwerk van GTS vervoerd naar de rest van het land. Het deel dat niet direct wordt bijgemengd, wordt getransporteerd via een pijpleiding naar de stikstofbuffer bij Heiligerlee voor tijdelijke opslag. De stikstofpijpleiding loopt van de stikstofinstallatie in de gemeente Midden-Groningen, door Scheemda naar de bufferlocatie. Als stikstofbuffer wordt een bestaande zoutcaverne(holte) gebruikt bij Heiligerlee aan de zuidkant van Winschoten, bij de grens met Scheemda (gemeente Oldambt). GTS breidt de bestaande stikstofinstallatie in Zuidbroek momenteel uit met een aanvullende stikstofinstallatie. Voor deze uitbreiding is een afzonderlijke procedure afgerond. U vindt meer informatie hierover op: www.bureau-energieprojecten.nl.

Om na de uitbreiding van de stikstofinstallatie in Zuidbroek de stikstofcaverne zo optimaal mogelijk te gebruiken, moet de injectiecapaciteit, zoals is vastgelegd in het bestaande stikstof-opslagplan, van 16.000 m³ per uur worden vergroot naar 190.000 m³ per uur. Dit gebeurt via een wijziging van het stikstof-opslagplan. Technisch hoeft er aan de stikstof-caverne niets te worden gewijzigd, omdat de bestaande beuizing voldoende capaciteit heeft. Ook de bestaande stikstofleiding heeft voldoende capaciteit om de toename van stikstof te kunnen transporteren van Zuidbroek naar Heiligerlee en terug. Verder worden een vochtvanger en een noodaggregaat geplaatst. Dit wordt geregeld in de omgevingsvergunning.

Waarom is dit project nodig?

Door vergroting van de injectiecapaciteit van de caverne kan de caverne net zo snel met stikstof worden gevuld als dat de stikstof eruit kan worden gehaald. De vochtvanger en het noodaggregaat zijn nodig voor een optimaal gebruik van de stikstofbuffer.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over Stikstofbuffer Heiligerlee is de rijkscoördinatieprocedure van toepassing. De besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure. De besluiten worden gelijktijdig ter inzage gelegd.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de ontwerpbesluiten en andere onderliggende stukken van vrijdag 28 februari 2020 tot en met donderdag 9 april 2020 digitaal inzien op:

www.bureau-energieprojecten.nl. Op papier kunt u deze stukken in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken bij:

- **Gemeente Oldambt, Johan Modestraat 6, 9671 CD Winschoten.**

Inloopbijeenkomst

U bent welkom bij de inloopbijeenkomst die de minister van Economische Zaken en Klimaat samen met GTS organiseert.

Die bijeenkomst vindt plaats op:

- **11 maart 2020 in De Boschpoort, Het Boschplein 2, 9671 GB Winschoten, telefoon 0597 42 12 81.**

Vooraf aanmelden is niet nodig. De inloopbijeenkomst is van 19.00 uur tot 21.00 uur. Bij de inloopbijeenkomst vindt u informatie over het project en over de procedure. Er zijn medewerkers aanwezig van GTS en van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aan wie u uw vragen kunt stellen.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

In een zienswijze laat u weten wat u vindt van de ontwerpbesluiten.

U kunt hierbij denken aan:

- Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
- Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
- Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?
- Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

We stellen het op prijs als u aangeeft op welke delen van de ontwerpbesluiten of de onderliggende stukken u reageert en u uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

Alleen als u een zienswijze op het ontwerp van een besluit heeft ingediend, kunt u later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State.

U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 28 februari 2020 tot en met donderdag 9 april 2020. Dat kan op verschillende manieren:

- Bij voorkeur digitaal via het reactieformulier op: www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Stikstofbuffer Heiligerlee'. U krijgt dan per brief een ontvangstbevestiging. U kunt niet reageren per e-mail.

- Per post door een brief te sturen naar

**Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Stikstofbuffer Heiligerlee
Postbus 142
2270 AC Voorburg**

Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.

- Voor het opnemen van mondelinge zienswijzen is er tijdens de inloopbijeenkomst een notulist aanwezig. U kunt ook op werkdagen tussen 9.00 uur en 12.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten via telefoonnummer 070 379 89 79.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor u ze heeft achtergelaten. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig. U vindt meer informatie over het privacybeleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

De ontvangen zienswijzen, reacties en adviezen worden betrokken bij het vaststellen van de definitieve besluiten.

De definitieve besluiten worden vervolgens ter inzage gelegd.

Dit wordt aangekondigd in onder andere de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Op dat moment start de beroepstermijn.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Stikstofbuffer Heiligerlee en alle bijbehorende stukken vindt u op www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen via telefoonnummer 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. De zienswijzen zijn vanaf pagina 7 opgenomen.

Zienswijzen op ontwerpbesluiten 'STIKSTOFBUFFER HEILIGERLEE'

Registratienummer	Zienswijzenummer
e3-OB-0001	0001
e3-OB-0002	0002
e3-OB-0003	0003

Zienswijzen 0001 tot en met 0003

Verzonden: Zondag 15 maart 2020 08:38
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Stikstofbuffer Heiligerlee fase 1

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
Mede namens:

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Het SodM adviseert: schort aanleg zoutcaverne Heiligerlee op.

Het SodM is tot dit advies gekomen, omdat ze meent dat Nouryon (v/h Akzo Nobel), het bedrijf dat de caverne wil aanleggen, de veiligheid en het voorkomen van schade niet kan borgen.

(De naamswijziging van Akzo Nobel in Nouryon geeft te denken, bij voorbaat schadeclaims ontwijken voor de bestaande leeggetrokken zoutcaverne?, wordt hier een vies spelletje à la Gasunie gespeeld?)

Het SodM wil daar nu een stokje voor steken op basis van gewijzigde inzichten wat betreft de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken

Wat heeft minister Wiebes met dit advies gedaan. Kennelijk naast zich neergelegd want de aanleg gaat blijkbaar gewoon door.

Dit is voor de inwoners van Heiligerlee niet acceptabel.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

inwoner van Heiligerlee

Reactie

Verzonden: Donderdag 9 april 2020 19:30
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Stikstofbuffer Heiligerlee fase 1

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters: .
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

kan ik met de info die ik heb niet beoordelen ;door corona-gevaar heb ik als hartpatiënt geen kans gezien bijeenkomst op 11 maart jl. bij te wonen resp fysiek inzake te plegen terwijl digitale info mijns inziens onvoldoende beeld geeft althans ik beschik niet over de info die ik zoek en ik wil dan ook dat u de termijn om te reageren om reden van de corona-problematiek verlengt;

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

zeker , nu ik meen dat de vergroting van de capaciteit als geschetst in de stukken naar mijn mening risicovol lees 'gevaarlijk is voor de omgeving / volksgezondheid terwijl ik op dat punt geen enkele uitleg heb kunnen aantreffen in de stukken ; de stelling dat de capaciteit van installatie resp. leiding voldoende is , acht ik in dat verband veel te mager; in Groningen en zeker door mij als persoon , die zich als ernstig zieke genoodzaakt zag te verhuizen om reden van de gevolgen van de gaswinning wordt de overheid sowieso met argusogen bekeken lees zeer ernstig gewantrouwd en van uw kant mag meer , beter en zeker actueel bewijs van het niet risicovol / gevaarlijk zijn van de geplande vergroting verlangd worden; ik trof, nogmaals noodgedwongen uitsluitend digitaal, op dat punt geen actuele info aan en de stukken uit 2009 acht ik niet van belang anno 2020 al is het maar omdat de vergrote capaciteit van de leiding / installatie een 12-voud is van de huidige.

Ik benadruk daarbij , in mijn ogen moet dan overbodig zijn, nog maar eens dat de gaswinning ernstige gevolgen had en heeft (zelfs wanneer dei stopt) voor de bodemgesteldheid in Groningen lees in de omgeving van Scheemda. Uit niets blijkt dat van uw kant daar rekening mee is gehouden en er valt dus niet uit te sluiten dat een beving door gaswinning de installatie die u voor ogen heeft te realiseren , aantast / vernielt met alle gevolgen van dien.

Het ontwerpbesluit is op dit punt onzorgvuldig en benadeelt mijn positie as inwoner van Scheemda ernstig. Ik waan mij wederom niet veilig in mijn woning waarvoor dank.....

u zou onderhand beter moeten weten en de vraag rijst ook wel degelijk waarom wederom wingewest Groningen gebukt zou moeten gaan onder uw plannen.....schande acht ik in dit verband nog zwakke term.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?
ze hiervoor en onder voorbehoud van recht dit aan te vullen

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
zie hiervoor en onder voorbehoud van recht dit aan te vullen

Reactie

Verzonden: Donderdag 9 april 2020 21:18
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Stikstofbuffer Heiligerlee fase 1

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Betreft aanvulling op zojuist ingediende zienswijze te weten dat uit bij mij voorhanden info van de firma Nouryon valt op te maken dat gebruik van stikstof grote veiligheids-en milieurisico's met zich brengt en dat er bij een incident bij gebruik van stikstof sprake zal zijn van aanzienlijke schade ; deze info is verspreid onder inwoners van Westlee enwel in relatie tot gebruik van diesel , afgezet tegen stikstof, als hulpstof bij zoutwinning; deze info bevestigt sowieso dat mijn woonomgeving / provincie Groningen fungeert als wingewest ten gunste van de rest van land resp. dat men van hogerhand niet schroomt het milieu alhier te vervuilen als het maar geld oplevert maar ook is wel duidelijk dat het ruim 12 x intensiever gebruiken van de leiding maakt dat gebruik van stikstof niet zonder risico is; de informatie die wordt gegeven m.b.t. het ontwerpbesluit verhult dit alles.

Niet meer dan terecht, zij het wat wat mij betreft nog veel te vriendelijk geformuleerd is dan ook dat de gemeente Oldambt van het ministerie van Economische Zaken (EZ) garanties wil dat ondergrondse stikstofopslag in Heiligerlee ook in de toekomst veilig plaatsvindt

Burgemeester Cora-Yfke Sikkema van de gemeente Oldambt zegt dat het gemeentebestuur er niet gerust op is of bij een intensiever gebruik van de leiding en toename van opslagcapaciteit de veiligheid gegarandeerd kan worden.

Als gezegd , mij blijkt uit niets van de bij het ontwerpbesluit gevoegde stukken dat die garantie gegeven kan worden. Garanties uit het verleden zijn thans irrelevant.

Reactie

Verzonden: Donderdag 9 april 2020 20:21
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Stikstofbuffer Heiligerlee fase 1

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier
 Mede namens: Stichting Bewonersbelangen Lanengebied en Zuiderveen

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

De beoordelingen, berekeningen en aannames zijn gedaan op basis van verouderde kennis. Onlangs is door zowel het RIVM als door het SodM aangetoond, dat de mijnbouwbedrijven en haar onderzoeksinstituten niet over voldoende kennis van de materie beschikken om deze berekeningen en plannen te laten stoelen op wetenschappelijke kennis die voldoende garanties op veiligheid bieden!

Aangezien de caverne deel uit maakt van een mijn(en)veld van een dertiental cavernes die oorspronkelijk voor de zoutwinning zijn aangelegd, en zoals gezegd met onvoldoende kennis en gebaseerd op een volkomen foutief beeld van veiligheid zoals dat door de onderzoekers is geschetst, is er geen basis om de gegevens waarop het ontwerpbesluit is gestoeld, als betrouwbaar te beschouwen

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Gelet op bovenstaand en het feit dat er door Nouryon nog steeds zout wordt gewonnen uit de omliggende cavernes (afstand nauwelijks 200 meter!) op de wijze zoals bovenomschreven, houdt in dat eigenlijk dagelijks de situatie ter plekke verandert. Het feit dat Nouryon zich niet schikt naar de regels en hier herhaaldelijk door het SodM voor op de vingers wordt getikt, geeft aan, dat de onzekerheid omtrent de veiligheid alleen maar toeneemt. Hoewel de veiligheid van het gebruik als opslagcaverne voor N2 op zich niet in het geding hoeft te zijn, veroorzaakt de steeds veranderende (en zeker niet verbeterende) situatie in de ondergrond een grote mate van onveiligheid waarbij die van de betreffende caverne gezien haar ligging ook in het geding is.

In dit licht zou alvorens een volgende stap wordt genomen, deze veiligheid geborgd moeten zijn. In de aannames (/wetenschap) dat de N2 opslag noodzakelijk is dus acuut stoppen met zout winnen (zoals ook door het SodM aangegeven) en eerst duidelijkheid over de gevolgen op lange termijn. En dit op basis van onpartijdige onderzoeksinstituten zoals in het laatste KEM-rapport (KEM-17) aangegeven. Alleen als duidelijk is, hoe de veiligheid (ook op lange termijn) kan worden gewaarborgd, kan een volgende stap worden overwogen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Als bewoner van het lanengebied, op zo'n 500 meter afstand van de bewuste caverne, ben ik behoudens de overlast en belemmering, landschappelijk en milieutechnisch gezien, direct

betroffen mocht er zich een calamiteit voordoen. Voor de goede orde: mocht er zich een calamiteit voordoen, dan zijn er afhankelijk van de grootte honderden dan wel duizenden bewoners betroffen!

In directe zin ben ik/ zijn we geschaad vanwege de reeds ontstane veranderingen in het 'veld'. Dit uit zich in verzakkingen van grond en gebouwen. Inmiddels zijn er meerdere rapporten opgesteld die het gelijk van de bewoners die dit wijten aan de mijnbouw bewijzen. Dit in tegenstelling tot de stelling van de mijnbouwer(s) tot nu toe: wij veroorzaken geen schade!

Eens te meer geeft dit aan, dat er een goede schaderegeling moet zijn waarbij 'de burger' ontzorgd wordt en net als in het 'Groninger Veld', ontstane schade ruimhartig wordt vergoed

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Het feit dat ik/ we als leken een oordeel moeten vellen over plannen die we nooit op haar technische merites kunnen beoordelen, maakt het lastig om een zienswijze als compleet document in te kunnen dienen. Het recente verleden heeft echter geleerd, dat daar waar een vermoeden van onveilige situaties en werkwijzen bestond, deze keer op keer door onderzoeken worden gestaafd. Het lijkt dus tijd te worden om eerst deze onderzoeken af te ronden, de conclusies hieruit te trekken en daarop maatregelen te nemen.

Het gebrek aan inzicht wordt overigens versterkt door de wijze waarop gegevens door de mijnbouwbedrijven (niet) worden gedeeld.

Reactie